

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงไฟฟ้าพลังชีวมวล A” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการทำงานของพนักงานโรงไฟฟ้า สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงไฟฟ้า และแนวทางส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงไฟฟ้า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ พนักงานโรงไฟฟ้า จำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับพนักงาน แนวการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย หัวหน้าแผนกเดินเครื่อง และหัวหน้าแผนกซ่อมบำรุง และแบบสังเกตการณ์สภาพความปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ข้อมูลของโรงไฟฟ้า

โรงไฟฟ้าชีวมวล A จัดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในรูปบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2545 และเริ่มก่อสร้างโรงไฟฟ้าเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 แล้วเสร็จเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 และเริ่มผลิตกระแสไฟฟ้าเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (กำลังผลิตกระแสไฟฟ้า ขนาด 7.5 เมกะวัตต์)

โรงไฟฟ้าชีวมวล A ได้ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) โดยนำแกลบและเปลือกไม้มาเป็นวัตถุดิบในการผลิตซึ่งมีอยู่ในพื้นที่เพื่อสนองตอบนโยบายทดแทนการนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศของรัฐบาล ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ สร้างรายได้ให้คนท้องถิ่น และสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคชนบท

ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน

1. พนักงานส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 82.3) อายุ 19-30 ปี (ร้อยละ 53.2) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 32.3) สมรสแล้ว (ร้อยละ 59.7) เป็นพนักงานฝ่ายโรงงาน (ร้อยละ 58.1) มีรายได้ 4,000-8,000 บาท (ร้อยละ 72.6) และอายุการทำงาน 1 ปี (ร้อยละ 45.2)

2. พนักงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.3) ไม่เคยประสบอุบัติเหตุในการทำงาน เมื่อมาทำงานที่โรงไฟฟ้าในระยะเวลา 1 ปีที่ย้อนหลัง ส่วนพนักงานที่เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน 6 คน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.7) (4 คน) ระบุว่าอุบัติเหตุจากการทำงานที่เคยได้รับนั้นมีสาเหตุมาจากสภาพเครื่องจักร พนักงานโรงไฟฟ้าทุกคน ไม่เคยเจ็บป่วยด้วยโรคซึ่งแพทย์ได้วินิจฉัยว่าเป็นโรคอันเนื่องมาจากการทำงานในระยะเวลา 1 ปีที่ย้อนหลัง และพนักงานโรงไฟฟ้าไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการทำงานก่อนเข้ามาทำงานในโรงไฟฟ้าแห่งนี้ (ร้อยละ 54.8) และเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการทำงาน (ร้อยละ 45.2) โดยพนักงานที่เคยได้รับการฝึกอบรม จำนวน 28 คน พบว่า ในจำนวนนี้ได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย มากที่สุด คือ (ร้อยละ 39.3) รองลงมา ได้รับการฝึกอบรมจากหัวหน้างาน (ร้อยละ 32.1) เมื่อเข้ามาทำงานในโรงไฟฟ้าแห่งนี้ พนักงานส่วนใหญ่เคยได้รับการชี้แจงแนะนำหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการทำงาน (ร้อยละ 87.1) ไม่เคยได้รับการชี้แจงแนะนำหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการทำงาน (ร้อยละ 12.9) โดยพนักงานที่เคยได้รับการชี้แจงหรือฝึกอบรม 54 คน พบว่า ได้รับการชี้แจงแนะนำหรือฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย (ร้อยละ 66.7) รองลงมา ได้รับการชี้แจงแนะนำหรือฝึกอบรมจากหัวหน้างาน (ร้อยละ 16.7) และพนักงานส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 72.6) และไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ร้อยละ 27.4)

การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

โดยรวมแล้วพนักงานมีระดับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับดี จำแนกตามประเด็นย่อย คือ การใช้อุปกรณ์ และเครื่องมือ การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ และการปฏิบัติตนเพื่อการส่งเสริมความปลอดภัย โดยพนักงานตระหนักและยอมรับปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยด้านการใช้อุปกรณ์ และเครื่องมือ มากที่สุด

การปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานด้านการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ พนักงานโรงไฟฟ้าปฏิบัติตนได้ดีทั้ง 3 เรื่อง คือ เมื่อพบว่าสภาพอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ชำรุด จะไม่ใช้ และรีบส่งซ่อมทันที (Mean = 2.82 ร้อยละ 83.6 ปฏิบัติทุกครั้ง) ตรวจสอบเครื่องป้องกันอันตรายให้อยู่ในสภาพดีก่อนใช้งาน (Mean = 2.80 ร้อยละ 81.5 ปฏิบัติทุกครั้ง) ตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ก่อนลงมือทำงาน (Mean = 2.73 ร้อยละ 76.4 ปฏิบัติทุกครั้ง)

การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ พนักงานโรงไฟฟ้าปฏิบัติตนในระดับดี 7 เรื่อง (Mean = 2.83 ถึง 2.35) และปานกลาง 2 เรื่อง (Mean = 2.31 เท่ากัน) พนักงานรายงานสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยให้หัวหน้างานทราบทันทีที่พบเห็น (Mean = 2.83 ร้อยละ 83.3 ปฏิบัติทุกครั้ง) ปฏิบัติตามคู่มือการใช้อุปกรณ์ เครื่องจักร (Mean = 2.78 ร้อยละ 81.5 ปฏิบัติทุกครั้ง) และไม่สูบบุหรี่ขณะปฏิบัติงาน (Mean = 2.74 ร้อยละ 79.2 ไม่เคยปฏิบัติ) อย่างไรก็ตามพนักงานร้อยละ 14.8 ไม่เคยได้รับการอบรมความปลอดภัยจากหัวหน้างาน/หัวหน้าแผนกก่อนปฏิบัติงาน และร้อยละ 14.5 ไม่สวม Ear Plugs หรือ Ear Muffs เมื่อปฏิบัติงานหรือเข้าไปในบริเวณที่มีเสียงดัง

การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน พนักงานโรงไฟฟ้าปฏิบัติตนในระดับดี 7 เรื่อง (Mean = 2.88 ถึง 2.68) และปานกลาง 1 เรื่อง (Mean = 2.02) คือ พนักงานรีบแจ้งหัวหน้างานหรือผู้บริหารทราบทันทีที่เห็นสิ่งที่เป็นอันตรายในการทำงาน (Mean = 2.88 ร้อยละ 87.5 ปฏิบัติทุกครั้ง) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน (Mean = 2.86 ร้อยละ 89.3 ปฏิบัติเป็นประจำ) และดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (Mean = 2.81 ร้อยละ 81.5 ปฏิบัติเป็นประจำ) อย่างไรก็ตาม มีพนักงานร้อยละ 34.5 ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามป้ายห้าม หรือป้ายเตือนอันตรายที่ติดอยู่ในสถานที่ทำงานเป็นประจำ

ปัจจัยส่วนบุคคลกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 5.1

ปัจจัยส่วนบุคคลกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ		การป้องกัน อันตรายจาก อุบัติเหตุ		การส่งเสริมความ ปลอดภัย		รวม	
	ต่าง	ไม่ แตกต่าง	ต่าง	ไม่ แตกต่าง	ต่าง	ไม่ แตกต่าง	ต่าง	ไม่ แตกต่าง
เพศ		✓		✓		✓		✓
อายุ	✓		✓			✓	✓	
ระดับการศึกษา		✓	✓			✓	✓	
สถานภาพสมรส		✓	✓			✓		✓
รายได้		✓	✓			✓		✓
อายุการทำงาน	✓		✓			✓	✓	

พนักงานชายปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานหญิงเฉพาะเรื่องการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ (Mean = 2.78 กับ 2.63) แต่พนักงานหญิงปฏิบัติตนได้ดีกว่าพนักงานชายในเรื่องการป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.61, 2.71 และ 2.66 กับ 2.51, 2.65 และ 2.61 ตามลำดับ)

พนักงานที่อายุน้อยปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานที่อายุมากในทุกเรื่อง คือ การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.82, 2.61, 2.70 และ 2.68 กับ 2.69, 2.42, 2.62 และ 2.53 ตามลำดับ)

พนักงานที่ระดับการศึกษาสูงปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานที่ระดับการศึกษาต่ำในทุกเรื่อง คือ การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การป้องกันอันตรายจาก

อุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.79, 2.62, 2.72 และ 2.68 กับ 2.74, 2.44, 2.62 และ 2.55 ตามลำดับ)

พนักงานที่ยังใส่ใจปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานที่สมรสแล้วในทุกเรื่อง คือ การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.80, 2.62, 2.69 และ 2.67 กับ 2.74, 2.45, 2.65 และ 2.57 ตามลำดับ)

พนักงานที่รายได้มากปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานที่รายได้น้อยในทุกเรื่อง คือ การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.80, 2.62, 2.69 และ 2.67 กับ 2.75, 2.49, 2.66 และ 2.59 ตามลำดับ)

พนักงานที่อายุการทำงานมากปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ดีกว่าพนักงานที่อายุการทำงานน้อยในทุกเรื่อง คือ การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ การส่งเสริมความปลอดภัย และการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยในการทำงานโดยรวม (Mean = 2.82, 2.58, 2.70 และ 2.67 กับ 2.70, 2.46, 2.63 และ 2.56 ตามลำดับ) แม้ค่าความแตกต่างไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงไฟฟ้าพลังชีวมวล A” ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงไฟฟ้า

1. ควรกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับความปลอดภัยไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนและใช้บังคับอย่างจริงจัง
2. ควรมีระบบควบคุมความปลอดภัยสำหรับพนักงานใหม่ และมีระบบคัดเลือกพนักงานที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
3. ควรสนับสนุนให้พนักงานทุกคนได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานก่อนเข้าทำงาน

4. ควรจัดทำแนวทางหรือคู่มือให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานและรณรงค์ให้ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน
5. ควรจัดให้พนักงานทุกคนได้รับบริการตรวจสุขภาพประจำปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และเก็บข้อมูลประวัติสุขภาพไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะสำหรับพนักงาน

1. ควรตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน โดยให้ความร่วมมือในการดำเนินงานความปลอดภัยภายในโรงไฟฟ้า และปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือคำสั่งด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด
2. ควรปรับทัศนคติในการใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล โดยคำนึงถึงความปลอดภัยที่ได้รับมากกว่าความสะดวกสบาย
3. ควรดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนเอง โดยเฉพาะเมื่อต้องทำงานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่อาจเกิดอุบัติเหตุหรือโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่ตั้งของโรงไฟฟ้า เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประสบอันตรายหรือการเกิดโรคจากการทำงาน
2. ควรศึกษาทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในโรงไฟฟ้า